

NGS_final_project

Małgorzata_Bujak

2025-06-16

Opis projektu

Kompleksowa bioinformatyczna analiza danych z badania - dane pobrane z Sequence Read Archive:
SRR1536581

SRX669648: GSM1465030: DKO1 H3K4me3 replicate 1 ChIP-seq; Homo sapiens; ChIP-Seq 1 ILLUMINA (Illumina HiSeq 2000)

Study

Global loss of DNA methylation uncovers intronic enhancers in genes

Abstract

We used HCT116 colorectal cancer cells with and without mutations in DNA methyltransferases (resulting in a 95% reduction in global DNA methylation levels) to study the relationship between DNA methylation, histone modifications, and gene expression. (The double knockout cell line is called DKO1) Overall design: Examination of DNA methylation, two histone modifications, RNA polymerase II ChIP-seq and RNA expression in two cell line (HCT116 and DKO1). One of replicates of HCT116 RNA P II ChIP-seq is from GSM970210. Histone modification data(H3K27ac, H3K4me3) of HCT116 are from GSM945304, GSE31755. Two replicates of RNA-seq data in HCT116 are from GSM1266733 and GSM1266734.

Analiza

```
# Aktywacja środowiska
conda activate SRA_tools

# Pobranie plików fastq
fastq-dump SRR1536581 --split-3 --skip-technical --gzip

# Analiza jakości odczytów programem FastQC
# Tworzenie katalogu na raporty
mkdir final_project_quality_reports

# Uruchomienie FastQC na pliku fastq z użyciem 4 wątków
fastqc -t 4 -o final_project_quality_reports/ *.fastq.gz
```

Wygenerowano raport jakości - plik w formacie HTML o nazwie **SRR1536581_fastqc**

Opis raportu jakości pobranych danych z sekwencjonowania (raw):

- odczyty mają długość 50 pz
- wszystkie są dobrej jakości (0 ocenionych na słabą jakość)
- średnia zawartość par GC to 50%, co odbiega od standardowej zawartości par CG w próbkach - ale przy analizie epigenetycznej nie jest to alarmujące ani nic dziwnego
- odczyty zawierają zanieczyszczenie adapterami (Overrepresented sequences), ale adaptery nie są wykrywane w swoich pozycjach (np. na końcu czy początku sekwencji, stąd Adapter Content jest zielone)

```
# Usuwanie sekwencji niskiej jakości programem Trimmomatic (automatyzacja za pomocą skryptu w Bash)

#!/bin/bash

source activate trimed

# Lista próbek
samples=("SRR1536581")

# Liczba rdzeni
THREADS=4

# Parametry programu Trimmomatic
PARAMS="LEADING:8 TRAILING:8 SLIDINGWINDOW:5:20 MINLEN:40"

# Pętla po wszystkich próbkach
for sample in "${samples[@]}"
do
echo "Przycinam próbki: $sample"

trimomatic SE -phred33 -threads $THREADS \
${sample}.fastq.gz \
${sample}_trimmed.fastq.gz \
$PARAMS
echo "Zakończono: $sample"
done

# Raport jakości z programu FastQC po przycięciu
fastqc -t 4 -o final_project_quality_reports/ *trimmed.fastq.gz
```

Wygenerowano raport: **SRR1536581_trimmed_fastqc**

Komunikat z programu Trimmomatic: Input Reads: 30681927 Surviving: 27757634 (90.47%) Dropped: 2924293 (9.53%)

Te dane wskazują, że 9,53% odczytów zostało odrzuconych, bo nie spełniło ustawionych parametrów.

```
# Usuwanie adapterów programem Cutadapt
cutadapt -a AGATCGGAAGAGC -o SRR1536581_cutadapt.fastq.gz SRR1536581_trimmed.fastq.gz

# Raport jakości z programu FastQC po usuwaniu adapterów
fastqc -t 4 -o final_project_quality_reports/ *cutadapt.fastq.gz
```

Wygenerowano raport: plik o nazwie **SRR1536581_cutadapt.fastqc**

Podsumowanie Cutadapt: Total reads processed: 27,757,634 Reads with adapters: 3,908,991 (14.1%)
Reads written (passing filters): 27,757,634 (100.0%)

Total basepairs processed: 1,379,279,334 bp Total written (filtered): 1,212,145,745 bp (87.9%)

```
# Tworzenie folderu do zapisania wyników z programu MultiQC  
mkdir multiqc_raports  
  
# Raport zbiorczy wygenerowany programem MultiQC  
multiqc -o final_project_quality_reports/multiqc_raports -f -v final_project_quality_reports
```

Porównanie statystyk odczytów przed i po przycinaniu i usuwaniu adapterów

- zmniejszyła się długość odczytów od 0 do 50 pz
- nadal wszystkie są dobrej jakości (0 ocenionych na słabą jakość)
- średnia zawartość par GC zmniejszyła się do 48% - wykres lepiej wygląda, mniejsze odchylenia
- nie ma zanieczyszczeń sadapterami
- poprawiła się statystyka Per base sequence content
- zmieniła się długość odczytów, co widać na wykresie Sequence Length Distribution

Raport multiqc - plik o nazwie **multiqc_report**

```
# Mapowanie przyciętych odczytów przy użyciu BWA MEM  
  
# Aktywacja środowiska  
conda activate mapping  
  
# Utworzenie folderu genome_index  
mkdir -p genome_index  
  
# Rozpakowanie genomu referencyjnego  
gunzip hg38.fa.gz  
  
# Indeksowanie genomu referencyjnego  
bwa index hg38.fa      # za mało RAM, więc skopiowałem gotowy indeks: Homo_sapiens_assembly38.fasta  
  
# Mapowanie przyciętych odczytów SE (single-end)  
bwa mem -t 4 "/mnt/c/Users/magor/25_PJATK_Genomika/NGS_final_project/genome_index/Homo_sapiens_assembly38.fasta" Galaxy3_human_mapped_reads.bam -o Human_rep.sorted.bam
```

Na Galaxy zmapowałam odczyty oraz uzyskałam indeks. Ale przeszłam jeszcze lokalnie sortowanie i indeksowanie

```
# Sortowanie pliku BAM według koordynatów  
samtools sort Galaxy3_human_mapped_reads.bam -o Human_rep.sorted.bam  
  
# Nadanie indeksu BAM (uzyskasz plik typu .bai)  
samtools index Human_rep.sorted.bam  
  
# Statystyki mapowania  
samtools flagstat Human_rep.sorted.bam > mapping_stats.txt
```

Statystki mapowania w pliku o nazwie: **mapping_stats** 85.59% odczytów zostało zmapowanych.
Mapowanie wygląda dobrze, brak duplikatów.

```

# Usuń duplikaty
samtools markdup -r Human_rep.sorted.bam Human_rep.sorted_dedup.bam

# Nadaj indeks posortowanemu plikowi BAM (uzyskasz plik typu .bai)
samtools index Human_rep.sorted_dedup.bam

```

Korzystam z pliku po sortowaniu Human_rep.sorted.bam

```

# Nadanie indeksu genomowi ref
samtools faidx Homo_sapiens_assembly38.fasta

# Wyświetlenie wariantów w programie IGV
igv_hidpi

# Wykonaj identyfikację wariantów
#Aktywacja środowiska
conda activate BCF_tools

# Oszacowanie stopnia pokrycia programem BCFtools
bcftools mpileup -O b -o raw_1.bcf -f "/mnt/c/Users/magor/25_PJATK_Genomika/NGS_final_project_human/genome/Homo_sapiens_assembly38.fasta"

# Identyfikacja wariantów pojedynczych nukleotydów (SNV) za pomocą BCFtools
bcftools call -m -v --ploidy 1 -o final_project_bcf_variants_1.vcf raw_1.bcf

# Statystyki
bcftools stats final_project_bcf_variants_1.vcf > _final_project_bcf_variant_stats.txt

less _final_project_bcf_variant_stats.txt

# Wyświetlenie info o SNP, InDel
bcftools view -v snps final_project_bcf_variants_1.vcf | grep -v "^#" | wc -l

bcftools view -v indels final_project_bcf_variants_1.vcf | grep -v "^#" | wc -l

```

SNPs: 545327 **InDel:** 27024

Fragment pliku ze statystykami po identyfikacji wariantów, pełne wyniki w pliku **_final_project_bcf_variant_stats.txt**
 SN [2]id [3]key [4]value SN 0 number of samples: 1 SN 0 number of records: 572351 SN 0 number of no-ALTs:
 0 SN 0 number of SNPs: 545327 SN 0 number of MNPs: 0 SN 0 number of indels: 27024 SN 0 number of others: 0 SN 0 number of multiallelic sites: 0 SN 0 number of multiallelic SNP sites: 0

```

# Filtrowanie wariantów
Wyfiltruj warianty według określonych kryteriów (np. minimalna jakość, głębokość pokrycia)
bcftools filter -s LOWQUAL -e '%QUAL<20 || DP<10' final_project_bcf_variants_1.vcf -Ov -o filtered_variants.vcf

# Porównanie liczb wariantów przed i po filtrowaniu
bcftools stats filtered_variants.vcf > variant_stats.txt

bcftools view -v snps filtered_variants.vcf | grep -v "^#" | wc -l

bcftools view -v indels filtered_variants.vcf | grep -v "^#" | wc -l

```

Uzasadnij wybrane kryteria filtrowania

- minimalna jakość < 20 , aby pozbyć się odczytów o słabej jakości
- głębokość pokrycia < 10, aby uniknąć fałszywie pozytywnych wyników (czyli mieć pewność, że dany wariant jest prawdą, a nie błędem)

Przed filtrowniem: **SNPs:** 545327 **InDel:** 27024

Po filtrowaniu: **SNPs:** 545327 **InDel:** 27024

Wyniki przed i po filtrowaniu są takie same dla SNP i InDel

Adnotacja wariantów programem SnpEff na Galaxy

Wykorzystany plik: filtered_variants.vcf

Konsekwencje funkcjonalne wariantów

Warianty międzygenowe stanowią około 25%, natomiast tylko 1,88% znajduje się w regionach eksonowych, które kodują geny i mogą wpływać na budowę czy funkcję białek.

Występują też warianty w regionach UTR oraz w miejscach splicingu, które mogą wpływać na regulację genów i składanie RNA.

70% wariantów występuje w regionach nikodujących, czyli intronach. Mogą one wpływać na poprawność składania RNA i stabilność transkryptów. Ich efekt często jest trudniejszy do przewidzenia niż wariantów w eksonach.

Analiza konsekwencji funkcjonalnych wariantów wykazała, że zdecydowana większość, bo ok. 98,5% zidentyfikowanych mutacji należy do kategorii MODIFIER, czyli lokalizuje się w regionach o nieznanym lub minimalnym wpływie na funkcję białka. Wśród wariantów z potencjalnym skutkiem na strukturę białka (HIGH, MODERATE, LOW impact) największą grupę stanowią mutacje missense (61,5%), które mogą wpływać na zmianę aminokwasów i potencjalnie funkcję białek. Warianty o wysokim wpływie (0,066%), takie jak mutacje nonsensowne i frameshift, choć stanowią niewielki procent, są szczególnie istotne z punktu widzenia ich potencjalnej roli w chorobach genetycznych.”